

Sandefjord
VIDEREGÅENDE SKOLE

VALG AV PROGRAMFAG

FOR VG2 STUDIESPESIALISERENDE MED TOPPIDRETT

SKOLEÅRET 2021/2022

Innhold

Innledning.....	3
Hvor finner jeg all informasjonen jeg trenger?.....	4
Mine valg – regler for valg av fag.....	5
Programfag til valg Vg2+Vg3 2021-2022.....	6
Nettskolen Vestfold.....	7
For deg som planlegger et utvekslingsår i utlandet.....	8
Krav og poengberegning ved opptak til høyskoler og universitet.....	9
Opptakskrav - studiekompetanse	9
Enkeltstudier med skjerpede opptakskrav fra 2019/20	10
OVERSIKT OVER STUDIER SOM KREVER SPES. STUD.KOMPETANSE:	11

Innledning

Vi er nå kommet så langt ut i skoleåret at du skal ta standpunkt til hvilke fagvalg du vil gjøre for neste skoleår. Du står fritt til å velge det programområdet du er interessert i (Realfag eller Språk, samfunnsfag og økonomi). Ønsker du å gå over til et kryssløp innenfor yrkesfag, kreves det store tilpasninger. Snakk med en rådgiver eller avd.leder for dette.

Kunnskapsløftets regler for hvilke fag du kan velge innenfor de ulike programområdene finner du i en "kortversjon" i denne brosjyren. Webområdet vilbli.no gir mer utfyllende informasjon om dine valgmuligheter. I tillegg kan avdelingsleder, rådgiver og studiekoordinatorer være behjelpelig med å svare på spørsmål du måtte ha.

Selve fagvalget skal skje i slutten av januar. Du får en melding om dette på sms/epost/teams. Vennligst sjekk at skolen har rett tlf.nr. på deg. Du skal få lang betenkningstid og mye informasjon før du bestemmer deg. Foreldre/foresatte bør også ha mulighet til å få informasjon, derfor vil vi arrangere et møte med dem også. Frist for utfylling av fagvalgskjemaet er **fredag 29.januar** - etter foreldremøtet. Notér datoen allerede nå!

Kanskje vil en planlagt høgere utdanning være avgjørende for dine valg? Noen få studier ved universitet/ høgskoler krever spesiell studiekompetanse. Spesiell studiekompetanse betyr at det er krav om spesielle fag fra videregående skole som opptakskrav. *Du er selv ansvarlig for å finne ut hvilke fag som tilfredsstillter opptakskravet til "ditt" studium.* Mer informasjon om dette finner du på side 11 og utover, hos rådgiver, evt. ved å gå inn på nettsiden til **Samordna Opptak** (www.samordnaopptak.no).

Du bør tenke framover, og i grove trekk planlegge de neste 2 årene.

SVGS, januar 2021

Anne Berit Smedstad

studierektor

*Sissel Kummeneje
Birgitte Dahl Knutsen
Tone Gjerstad*
studiekoordinator

Hvor finner jeg all informasjonen jeg trenger?

Selve fagvalget skjer i slutten av januar. Da vil vi først informere om de ulike programfagene, med faginnhold, studieveier og andre spørsmål som kan dukke opp i forbindelse med fagvalget. Under fagvalget vil "alle" være tilgjengelige: avdelingsledere, faglærere, rådgivere og studiekoordinatorer. Vi vil også informere foreldrene i et eget foreldremøte.

Du får en melding på sms/epost/teams når det er klart for å velge programfag. Fristen for å besvare fagvalget er fredag 29.januar – notér datoen allerede nå!

Som hjelp til dine valg kan du gå til nettsiden vilbli.no. Nedenfor har vi listet opp referanser til viktig informasjon som kan være aktuell:

1. Innholdsfortegnelsen på side 2 er et godt utgangspunkt for å finne fram. Her vil du finne stikkord for aktuelle områder.
2. Oversikt over alle programfag SVGS har tilbud om finner du på side 6 her. På «vilbli.no» eller www.udir.no kan du søke på det programfaget du vil vite mer om, og få opp fagbeskrivelser/læreplaner. Har du fortsatt spørsmål etter dette, kan du henvende deg til avdelingsleder, fagutvikler eller rådgiver. Tekniske spørsmål til selve fagvalget kan rettes til studiekoordinator. Vær oppmerksom på at vi tar forbehold om igangsetting av fag ved for lav søkning. Ved for høy søkning, regner vi vanligvis karaktersnitt slik at de med høyeste snitt blir prioritert først. Eller det skjer ved loddtrekning. Det kommer an på hvilket fag det gjelder.
3. Du kan også ta fag via nettet, på «Nettskolen». Du finner mer informasjon om Nettskolen på side 7 her, og på <http://www.vfk.no/nettskolen>. **NB! Nettskolens fag skal også velges** via vårt fagvalgskjema.
4. Info om spesielle regler dersom du velger Matematikk S1/R1 som programfag i Vg2, finner du ved å søke «R1/S1» på Vilbli.no, under artikkelen «Valg av matematikk». Istedet for det obligatoriske matematikk 2P, *må du da ha ett programfag til*. Dette fordi du skal oppnå nok timer.
5. Opplysninger om programområdet International Baccalaureate (IB) finner du hos avdelingsleder for IB, Sian Stickler - rom A329, hun er behjelpelig med å svare på spørsmål.
6. Ønsker du et utvekslingsår i utlandet finner du informasjon på side 8 i denne brosjyra og hos rådgiver. **Husk at du MÅ velge fag her** selv om du planlegger et år i utlandet. Dette for at du skal ha et reservevalg, og «flere ben å stå på» dersom planene endrer seg. Du må også krysse av for utvekslingsår i fagvalgskjemaet.
7. Informasjon om opptak til høyere utdanning finner du bakerst i denne brosjyra fra side 11 og utover. Oversikt over høyere utdanning (videre høgskole-/universitetsutdanning) finner du ellers på nettsidene til Samordna opptak (www.samordnaopptak.no). Her får du bl.a. informasjon om poengberegning ved opptak, og hvilke fag som gir deg studiekompetanse til spesielle studium. Rådgiver vil også kunne hjelpe deg med det.

NB! Husk at du i tillegg til fagvalget må søke om skoleplass for Vg2 via VIGO. Dette vil rådgiverne informere mer om når fristen for VIGO-søknad nærmer seg (1. mars). Uten VIGO-søknad, ingen skoleplass!

Mine valg – regler for valg av fag

Som nevnt tidligere vil fagvalget for Vg2-fag ha frist **fredag 29.januar**. Du bør også begynne å tenke på hvilke programfag du skal velge for Vg3. Oversikt over vårt fagtilbud finner du på side 6 i denne brosjyren. Fagene blir nøye presentert av faglærerne i klassene, men du må gjerne stille spørsmål til avdelingslederne også. Dersom et utvekslingsår i utlandet er interessant, bør du lese gjennom informasjonen på side 8 i denne brosjyren.

Kunnskapsløftet har strenge kriterier for valg av programfag:

- Du må velge matematikk-retning først, da dette er obligatorisk i Vg2. Du kan velge praktisk matematikk 2P / utvidet matematikk for samfunnsfag (S1) / utvidet matematikk for realfag (R1). Uansett hvilket matematikkfag du velger, må du velge 3 programfag i tillegg – inkludert toppidrett håndball/fotball/kombiidrett.

- Du skal velge ett av programområdene **Realfag** eller **Språk, samfunnsfag og økonomi**.

- Du MÅ velge **minst 2 programfag fra ”ditt” programområde**, disse skal også videreføres til Vg3 (fordypning). Det 3. programfaget **Toppidrett** er allerede fastlagt for elever ved toppidrettsområdet.

Eks: Du vil ha 1. Økonomistyring (bedriftsøkonomi) 2. Informasjonsteknologi 3. Toppidrett. Fordi fagene under pkt. 1 og 2 ikke hører inn under samme programområde slik Kunnskapsløftet krever, må du enten bytte ut Økonomistyring med et realfag eller bytte ut Informasjonsteknologi med et språk-/samfunns-/økonomifag.

- Dersom du ønsker mer utfordrende matematikk enn den obligatoriske 2P, kan du velge enten matematikk for realfag (R1) eller matematikk for samfunnsfag (S1). Dette kommer da i stedet for fellesfaget matematikk (obligatorisk for Vg2-trinnet). Da må du fylle opp timetallet med enda et programfag – kan velges fra alle fagene på side 6.

Eks: Du ønsker 1. Økonomistyring 2. Entreprenørskap 3. R1. Fordi R1 erstatter fellesfaget matematikk, må du velge enda et programfag. Dette kan du altså velge fra hele fagporteføljen på s. 6.

NB! Fra skoleåret 2021/2022 tilhører matematikk R1/R2 og S1/S2 både programområde for Realfag og programområde for Språk, samfunnsfag og økonomi.

- De 2 programfagene du velger å videreføre til Vg3 utgjør fordypningsfag, noe du må ha for å få vitnemål etter Vg3. Fordypningsfag som bygger på hverandre ligger i samme *faggruppe*. Én faggruppe kan bestå av opptil 4 fag, men kan allikevel ikke gi mer enn 1 fordypning på vitnemålet. I fagoversikten på side 6 ser du hvilke Vg2-fag du kan ta fordypning i i Vg3. **NB! I VG3 skal du bare ha 2 programfag ved siden av toppidretten. Disse MÅ være innenfor samme programområde.**

- NB! Dersom du ikke hadde fremmedspråk i u-skolen, men fordypning i enten norsk eller engelsk, er det obligatorisk med 5 uketimer fremmedspråk i Vg3. Disse 5 uketimene tas fra/erstatter det valgfrie programfaget toppidrett. (Vi vil forsøke å legge toppidretten i tillegg på timeplanen, men kan ikke garantere at dette går i orden).

Tenk gjennom hvilke fag du ønsker fordypning i i Vg3. Vi vil forsøke å legge timeplan etter de valgene du nå gjør for de neste 2 år, selv om valgene i seg selv ikke er bindende.

Programfag til valg Vg2+Vg3 2021-2022

NB! Fag merket med **1)** er basiskurs som du **MÅ** ha for å ta fordypning merket med **2)**. I Vg2 må du ta basiskurs, i Vg3 velger du fordypning i minst 2 av basiskursene fra Vg2. Alle programfagene er på 5 timer.

Programområde for Språk, samfunnsfag og økonomi – kan også velges som valgfritt programfag (tysk/fransk/spansk gir tilleggspoeng):

1) Internasjonal engelsk/Engelsk 1	2) Samfunnsfaglig engelsk/Engelsk 2
1) Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	2) Entreprenørskap og bedriftsutvikling 2
	2) Tysk 3 / Fransk 3 / Spansk 3 (Forutsetter fullført nivå2 i vg2)
1) Markedsføring og ledelse 1	2) Markedsføring og ledelse 2
1) Matm. realfag R1 (krav: 1T og kar. 3)	2) Matematikk R2
1) Matm. saf.fag S1 (krav: kar. 3 i 1T/1P)	2) Matematikk samfunnsfag S2
1) Psykologi 1	2) Psykologi 2
1) Rettslære 1	2) Rettslære 2 (kan tas uavheng. av 1'rn)
1) Sosiologi og sosialantropologi	
1) Samfunnsgeografi	
1) Politikk og menneskerettigheter	2) Sosialkunnskap
1) Økonomistyring	2) Økonomi og ledelse

Programområde for Realfag (alle gir tilleggspoeng) – kan også velges som valgfritt programfag:

1) Biologi 1	og/eller	2) Biologi 2 (kan tas uavheng. av 1'rn)
1) Fysikk 1 (bestått 1T, ev. kar. 3 i 1P)		2) Fysikk 2
1) Geofag 1		2) Geofag 2 (kan tas uavhengig av 1'rn)
1) Informasjonsteknologi 1		2) Informasjonsteknologi 2
1) Kjemi 1		2) Kjemi 2
1) Matm. realfag R1 (krav: 1T og kar. 3)		2) Matematikk R2
1) Matm. saf.fag S1 (krav: kar. 3 i 1T/1P)		2) Matematikk samfunnsfag S2

Skolen tar forbehold om tildeling av fag ved stor/liten søkning, eller ved timeplantekniske problemer. Ved få søkere til 1)'er-fag, kan vi ikke garantere igangsetting av 2)'er-fag i Vg3. Hvilke fag dette gjelder kommer vi tilbake til når vi ser resultatet av fagvalget.

Nettskole fra Horten vgs. – Vestfold og Telemark fylkeskommune

Fra Horten vgs. drives nettundervisning, et gratistilbud fra Vestfold og Telemark fylkeskommune, som «eier» alle offentlige videregående skoler i fylket. Formålet med nettundervisningen er å tilby opplæring som sikrer et bredere fagtilbud, i tillegg til en fleksibel opplærings situasjon uavhengig av hvilken skole du tilhører.

Via nettundervisningen kan du følge live undervisning der du selv er. Det spiller ingen rolle hvor du bor, du kobler deg opp til klasserommet via en nettløse. Alt du trenger er hodetelefoner med mikrofon og god internettilkobling.

Undervisningen er litt annerledes enn i vanlige klasserom. I forkant av hver time jobber du med e-leksjoner og løser oppgaver sammen med klassekameratene dine. Undervisningen i det digitale klasserommet tar utgangspunkt i det arbeidet dere har gjort før timen. Læringsdata derfra blir brukt til å gi deg undervisning som passer til ditt nivå. Undervisningen foregår 1-2 ettermiddager pr uke, avhengig av fag og størrelse.

Du har oppmøteplikt akkurat som i tradisjonell undervisning og fravær blir ført på normal måte.

Nettskolen holder nå på å planlegge fagtilbudet for neste skoleår. Med forbehold om endringer vil de ha følgende programfag: fransk, spansk og tysk nivå 3, kinesisk nivå 1, Informasjonsteknologi 1, og matematikk R1 og R2. IT og R-matematikk har SVGS også tilbud om, og fremmedspråk nivå 3 dersom det blir stor nok søkning. Oppdaterte fagtilbud ved Nettskolen kan du se på www.vfk.no/nettskolen.

Du velger fag ved Nettskolen via fagvalget i januar. Direkte søknad til Nettskolen er bare for dem som ikke går ved en videregående skole i fylket.

For deg som planlegger et utvekslingsår i utlandet

Jfr. reglene i Kunnskapsløftet kan du i Vg2 ta ett år i utlandet og få det godkjent som Vg2 i studieforberevende utdanningsprogram. Rådgiverne har informasjon om hvilke muligheter som finnes. I tillegg er det noen faglige kriterier du må følge:

- innholdet i opplæringen må ha hovedvekt på allmenne fag (general studies) på lik linje med det dine medelever følger her hjemme i Vg2 (matematikk, fremmedspråk, historie og kroppsøving). Fellesfag som er avsluttende i Vg2 må du ta som privatist dersom det ikke dekkes i utlandet (matematikk og fremmedspråk, og også samfunnsfag og geografi for elever fra musikk, kunst, design og arkitektur, og idrett).
- du må ha minst 2 programfag du kan bygge videre på når du kommer tilbake i Vg3, slik at du tilfredsstiller kravene til programfag. Disse 2 programfagene må være innenfor samme programområde (*enten* realfag *eller* språk, samfunnsfag og økonomifag). Fagene i utlandet baseres på det tilbudet du får, og det gjør ikke noe om det fraviker fra det du velger i fagvalgskjemaet – bare du har fag som gir deg vitnemål etter krava her.
- du må følge full studieprogresjon, dvs. 30 uketimer.

Det er Sandefjord videregående skole som godkjenner året ditt i utlandet. Derfor stiller vi krav til dokumentasjon underveis og når du kommer hjem.

Underveisdokumentasjonen består av tilbakemelding til oss om hvilke fag du har, hvordan timeplanen din ser ut, start- og sluttider pr fag og hvor lenge en skoledag går over. Vi må også vite om alle fagene du har, skal leses hele året, eller om du bytter fag underveis i skoleåret. Dessuten trenger vi å vite hvilke 2 programfag du vil videreføre på Vg3. Disse tilbakemeldingene må sendes oss så snart som mulig etter at du har påbegynt høstsemesteret – **senest i uke 39**. I tillegg trenger vi en kort fagbeskrivelse av programfagene du har, spesielt de fagene du skal videreføre til Vg3 her (finnes ofte i institusjonens studiehandbok). Underveisdokumentasjonen er grunnlaget for forhåndsgodkjenning av ditt utvekslingsår. Dersom ditt studieløp endrer seg etter underveisdokumentasjonen, må du gi oss beskjed så snart som mulig.

Når du er ferdig med utvekslingsåret, må du ta med deg en gyldig **karakterutskrift** for skoleåret. Denne **må** være original, underskrevet og stemplet av utvekslingsskolen, i tillegg til at den må ha en forklaring til uketimer (credit) og karakterskala. Karakterutskriften er grunnlaget for endelig godkjenning av Vg2-året, og vitnemålet etter 3 år i vgs her.

Skolens kontaktperson for elever i utvekslingsåret er studiekoordinator Sissel Kummeneje, mailto: Sissel.Kummeneje@vtfk.no. Du finner henne på A205 dersom du lurer på noe før du skal dra.

Krav og poengberegning ved opptak til høyskoler og universitet

Detaljert forklaring på poengberegning ved opptak til høyere utdanning (høyskoler og universitet) finner du på nettsidene til [«www.samordnaopptak.no»](http://www.samordnaopptak.no).

Det er ditt eget ansvar å holde deg orientert om opptakskrav til studier som er av interesse. Informasjon om dette fås ved henvendelse til rådgiver, nettstedene vilbli.no, samordnaopptak.no, eller ved det enkelte studiestedet. Det er lurt å orientere seg om høyere utdanning allerede nå, i tilfelle du trenger spesielle fag/karakterkrav i Vg2/Vg3.

NB! Fra og med høsten 2019 og noen opptaksår fremover er det skjerpede karakter- eller fagkrav ved opptak til noen studier ved enkelte høyskoler/universitet. Vi har kun henvist til de skolene det gjelder pr. desember 2018 på s. 12, fullstendig liste over studier og opptakskrav finner du ved å søke på «ditt» studium på samordnaopptak.no.

Opptakskrav - studiekompetanse

Fullført og bestått 3-årig studieforbereende programområde gir generell studiekompetanse og grunnlag for å søke opptak ved de aller fleste høyskoler og universitet. Alle som får vitnemål har altså generell studiekompetanse.

På noen studier er det konkurranse om plassene. Da vil det bli regnet et gjennomsnitt av alle karakterene som står på vitnemålet (karakterpoeng).

I tillegg gis poeng for programfag i realfag og for programfag i fremmedspråk (max 4 p). Det kan også gis bonuspoeng (eks. MDD), kjønns-poeng (underrepresentert kjønn) eller poeng for opptaksprøver. Summen av disse poengene utgjør det vi kaller skolepoeng. Ut over dette gis ikke tilleggspoeng for søkere med førstegangsvitnemål. Sluttsammen av alle poengene du måtte ha krav på, utgjør dine konkurransepoeng (konkurransepoeng beregnes i ordinær kvote, og uansett fom. det året du fyller 20 år). Mer om utregning av dine poeng finner du på <http://www.samordnaopptak.no/info/opptak/poengberegning/index.html>.

Enkelte studieveier stiller krav om spesielle fag ved opptak (**spesiell studiekompetanse**). På de neste sidene i denne brosjyra følger en oversikt over studier med spesielle fagkrav (dobbeltsjekk også med www.samordnaopptak.no). Står ikke «ditt studium» på side 12 og utover, kreves sannsynligvis bare generell studiekompetanse.

Studium i utlandet kan være aktuelt for en del utdanningsveier (f.eks. sivilingeniør, lege, veterinær). En må regne med at det stilles fagkrav som ved tilsvarende studium i Norge. ANSA (www.ansa.no) og Statens lånekasse (www.lanekassen.no) kan gi opplysninger om de enkelte studier.

Enkeltstudier med skjerpede opptakskrav fra 2019/20

(sjekk kravet på samordnaopptak.no)

NB! Listen er ikke uttømmende, sjekk samordnaopptak.no for oppdatering og opptakskrav.

- Bachelor i journalistikk ved Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Bachelor i engelskspråklige program ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet.
- Bachelor i Matteknologi, Bachelor i matematiske fag, Årsstudiet i matematiske fag, Bachelor i kjemi, Bachelor i fysikk, NTNU.
- Bachelor i biologi, Bachelor i molekylærbiologi, Profesjonsstudium i fiskehelse, Bachelor i matematikk, Bachelor i matematikk for teknologi og industri, Bachelor i kjemi, Bachelor i fysikk, Bachelor i statistikk, Bachelor i bioinformatikk, Bachelor i geovitenskap, Bachelorgrad i miljø- og ressursfag (naturvitenskapelig retning), Bachelor i meteorologi og oseanografi, Bachelor i petroleumsteknologi, Årsstudiet i naturvitenskapelige fag, Bachelor i datavitenskap, Bachelor i datateknologi, Bachelor i datasikkerhet, Bachelor i nanoteknologi, Integrert master i aktuarfag, Lektorutdanning i naturvitenskap eller matematikk, Bachelor i samfunnsøkonomi, Bachelor i politisk økonomi, Universitetet i Bergen.
- Bachelor i biovitenskap, Bachelor i matematikk og økonomi, Bachelor i matematikk med informatikk, Bachelor i kjemi og biokjemi, Bachelor i fysikk og astronomi, Bachelor i geologi og geografi, Bachelor i geofysikk og klima, Årsstudiet i realfag, Bachelor i materialvitenskap for energi- og nanoteknologi, Bachelor i elektronikk, informatikk og teknologi, Bachelor i informatikk: robotikk og intelligente systemer, Lektorprogrammet – realfag, Univ. i Oslo.
- Bachelor i matematikk og statistikk, Bachelor i matematikk og finans, Årsstudium i matematikk, Bachelor i kjemi, Bachelor i fysikk, Bachelor i geologi, Lektorutdanning trinn 8-13 – realfag, Univ. i Tromsø.
- Bachelor i matematikk og fysikk, Lektor 8.-13. trinn - master i realfag, Univ. i Stavanger.
- Bachelor i spillteknologi og simulering, Bachelor i animasjon og digital kunst, Høgskolen i Nord-Norge

OVERSIKT OVER STUDIER SOM KREVER SPES. STUD.KOMPETANSE:

SKOLE/STUDIUM	FAGKRAV V/OPPTAK	TILLEGGS- OPPLYSNINGER	ANBEFALING AV FAGVALG
HELSEFAGENE:			
Medisin, odontologi, ernæring	Mat.R1/(el.S1+S2)+Fy1 + Kj1+2		
Bioingeniør	Mat.R1/(el. S1+S2) + enten Fy1/ Bi1/Kj1		
Nytt: Farmasi	Mat.R1(el. S1+S2)+ Kj1+(fys1/bio1/kje2)		
Ortopediingeniør	Mat.(R1+R2)+Fy1		
Reseptar/tannetniker	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2)/ + enten Fy1/Kj1/Bi1		
Nytt: Sykepleie	Fom. opptaksåret 19/20: Gjsnkar. 3 i no+matm.	S1/S2/R1/R2 dekker kar.krav i matm.	
VETERINÆRFAG:			
Veterinærmedisin	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2)+ Kj(1+2)	2 tilleggspoeng for mannlige søkere	
REAL/NATUR/ MILJØ:			<i>For noen av studiene se «samordnet opptak» da det er ulike opptakskrav ved noen universiteter/ høgskoler</i>
Realfag natur- og miljøfag	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2) + og en av disse Mat.(R1+R2)/Fy(1+2)/ Kj(1+2)/Bi(1+2)/ IT(1+2)/Geo.(1+2)/ Tekn.Forsknl.(1+2)	Årsenhet	
Informatikkutdanning	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2) + Fy1	3 år	
ARKITEKT & TEKN.FAG:			
Arkitekt NTNU	Mat (R1+R2) +Fy1	Søkere fra 2-årig tekn. fagskole må dok.kunnsk. i Mat.R2 Opptakskrav til 5 årig studium	Arkitekt og designhøgskolen i Oslo og Bergen Opptak kun etter prøve.
Sivilingeniør NTNU / teknologiske fag	Mat (R1+R2) + Fy1	Masterprogram (5-årig)	
3-årig høysk. ingeniør	Mat (R1+R2) +Fy1	Stud.m. gen.st.komp. kan gå tre-sem.ordn. evt.1-årig forkurs, ing./maritim utd. 2 tilleggspoeng for kvinner.	Søkere med 2-årig tekn.fagskole må dok. kunnskap tilsv. Mat.R2
Landbruksutdanning	GENS	2 tilleggspoeng for kvinner	
Maritime fag		2 tilleggspoeng for kvinner	

ØK.ADM.FAG:			
Økonomi NHH/UiO	Mat R1/Mat.(el. S1+S2)	Bed.øk.+språk	<i>For noen av studiene se «samordnet opptak» da det er ulike opptakskrav ved noen universiteter/høgskoler</i>
Matematikk og finans	Mat.R1/(el. S1+S2) og ett av følgende: Matematikk (R1+R2)Fysikk (1+2)Kjemi (1+2)Biologi (1+2)Informasjonstekn (1+2)Geofag (1+2)Teknologi og forskningslære (1+2)		
Kostøkonom		Krav om fagbrev, inst.kokk el. tilsv.	
HOTELL/REISE:			
Hotelledelse	Generell studiekompetanse og 12 måneders dokumentert relevant heltidspraksis fra bransjen	Min. 1 år rel.praksis	Hotelledelse – treårig bachelor
2-årig stud. i kjøkken/restaurantledelse		Fagbrev kokk/inst.kokk/servitør	
PEDAGOGISKE:			
Grunnskolelærerutd. - 1.-7. trinn, 5.-10. trinn 4 år	Min. 35 skolepoeng. Minimum kar. 4 i matm., minimum kar. 3 i norsk.	<i>Forkurs i matematikk for de m/35 skolepoeng og minimum kar. 3 i norsk og matematikk.</i>	<i>For noen av studiene se «samordnet opptak» da det er ulike opptakskrav ved noen universiteter/høgskoler</i>
Grunnskolelærer m/musikk	Som grunnskolelærer + dok. kunnsk/ferdigh. fastsatt av inst.		
Faglærer musikk/dans/drama 3 år	Dok.kunsk./ferdigheter i musikk/dans/drama	Fastsatt av inst.	
Yrkesfaglærer	Fag/ svennebrev el. bestått 3-årig yrkesutd.	og min 2 år relevant praksis	
SPRÅKFAG:			
3-årig studieprogram, st.retn. for tolking	Opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av inst.		
Oversetting og interkulturell komm.HiA	Eng. programfag (140t +140 t)		
Oversetting og interkulturell komm. HiA	Fransk/ Ty. nivå II/ Fransk/Ty. nivå I + II		
KUNSTFAG:			
Kunsthøysk. i Bergen/ Oslo, Scenekunst HiØ, Utøvende/ skapende musikk/musikkvit.sk. NTNU/UiO,Kunstfag NTNU/UiTø,	Bestå opptaksprøve etter nærmere regler fra inst.		

Forfatter, 3-årig kunst/medie/komm. dansevitenskap, Den norske balletthøysk./Musikkterapi UiB, Visuell kunst NISS			
DIVERSE FAG:			
Spes. utd. for døde HiSt.		Må dok. ferdigh. i tegnspråk etter regler fra inst.	
Film/fjernsyn, Flerkamera/dok. film, kulturprosj. ledelse, prod. ledelse + Årsstud. TV/Film v/NISS		Må dok. ferdighet/ innsendt arb./bestå oppt. prøve etter regler fastsatt av HiL/NISS	
Norges idrettshøysk.		Må bestå opptaksprøve etter regler fra inst.	
Industridesign ved arkitektur og designhøgskolen.		Bestå opptaksprøve etter regler fra inst.	
Smykkedesign UiA		Må dok. kunnsk./ferdigh. i formgiv./kunstfag	
2-årig Trafikkklærerutd.		Gyldig førerkort i kl. B sammenhengende siste 3 år.	
Luftfartsfag	Mat R1/(el. S1+S2)+FY1 +bestått opptaksprøve		
Paramedicutdanning	GENS + Fagbrev som ambulansarbeider	+ ha minimum 1 års erfaring fra ambulansyrket i full stilling	
POLITI/FENGSEL:			
Politi høyskole 3 år	GENS. Ha minimum karakteren 3 i norsk hovedmål (skriftlig) fra vgs innen søkn. frist (snitt av standpunkt og eksamen)	Opptaksprøve. Ikke lenger minimumsalder. Førerkort kl. B senest 1. august året før opptaksåret. Plettfri vandel.	
Fengselsskole Betjentutdanning 2 år	GENS. (med enkelte unntak)	Etatsskole. God vandel. Fylt 20 år. Førerkort kl. B. Intervju.	
FORSVARET:			
Krever bare generell studiekomp.+ evt. fagbrev. Unntak:	Disse 4 krever: Mat. (R1 + R2) + Fy1		

1 Ingeriørutd. 2 Krigsskole 3 Marine 4 Logistikk (operativ)			
<p>Politiattest: nødvendig for flere utdanninger: lærer / lektor / faglærer / førskolelærer, barnevernsped. / sosionom / tolk mm.</p> <p>Kan også være aktuelt ved utdanning til ballettpedagog, kateket, kirkeverge, menighetssekretær, trenerutdanning, friluftsliv / kultur / naturrettledning, eurytmi, audiograf, ergoterapeut, fysioterapeut, klinisk ernæringsfysiologi, lege, optiker, ortopedi- ing. , psykolog, radiograf, sykepleier, tannlege, tannpleier og vernepleier.</p>			

Studium i utlandet kan være aktuelt for en del utdanningsveier (f.eks. sivilingeniør, lege, veterinær). En må regne med at det stilles fagkrav som ved tilsvarende studium i Norge. ANSA (www.ansa.no) og Statens lånekasse (www.lanekassen.no) kan gi opplysninger om de enkelte studier.

